

Popis předmětu

Zkratka předmětu:	KHK/DIH1	Strana:	1 / 5
Název předmětu:	Didaktika hudební výchovy 1		
Akademický rok:	2023/2024	Tisknuto:	30.05.2024 08:09

Pracoviště / Zkratka	KHK / DIH1			Akademický rok	2023/2024
Název	Didaktika hudební výchovy 1			Způsob zakončení	Zápočet
Akreditováno/Kredity	Ano, 2 Kred.			Forma zakončení	Kombinovaná
Rozsah hodin	Přednáška 1 [HOD/TYD] Seminář 1 [HOD/TYD]			Zápočet před zkouškou	NE
Obs/max	Statut A	Statut B	Statut C	Počítán do průměru	NE
Letní semestr	0 / -	0 / -	0 / -	Min. (B+C) studentů	10
Zimní semestr	0 / -	0 / -	0 / -	Opakovaný zápis	NE
Rozvrh	Ano			Vyučovaný semestr	Zimní semestr
Vyučovací jazyk	Ano			Počet dnů praxe	0
Volně zapisovatelný předmět	Ano				
Hodnotící stupnice	S N				
Počet hodin kontaktní	Ano v případě předchozího hodnocení 4 nebo nic.				
Automat. uzn. záp. před zk.					
Periodicita	K				
Nahrazovaný předmět	Žádný				
Vyloučené předměty	Nejsou definovány				
Podmiňující předměty	Nejsou definovány				
Předměty informativně doporučené	Nejsou definovány				
Předměty, které předmět podmiňuje	Nejsou definovány				

Cíle předmětu (anotace):

Cílem předmětu je osvojení si základních vědomostí, dovedností a postojů v oblasti didaktiky hudební výchovy se zaměřením na zákonitosti hudebně výchovného procesu ve škole a na interakci jeho činitelů (učitel - žák - učivo), na metody a organizační formy výuky, vedoucí k naplnění cílů předmětu. V návaznosti na poznatky z pedagogiky, obecné didaktiky a pedagogické psychologie student/ka porozumí novému paradigmatu didaktiky hudební výchovy v procesu transformačních změn v ČR a v kontextu mezipředmětových vztahů. Student/ka se učí tvořivě aplikovat teoretické poznatky na modelové situace hudebního vyučování na základní a střední škole.

Požadavky na studenta

Student v průběhu semestru a) aktivně vystupuje v seminárních diskusích, ve hře doprovodu písní, zpívá s kolektivem, zapojuje se do pohybových aktivit, b) prezentuje vlastní přípravu vyučovací jednotky, či její dílčí části (téma výstupu a pravidla pro jeho prezentaci si domluví s vyučujícím na první hodině semináře).

V rámci výstupu dále prokáže tyto dovednosti:

V návaznosti na předměty Hra na nástroj a Pěvecká výchova si student/ka osvojí výběr (počet určen pedagogem) písní vhodných pro 2. st. ZŠ nebo nižší ročníky střední škol. Písně uvede v kontextu s konkrétním tematickým celkem. Student si průběžně vytváří Portfolio, které bude zahrnovat materiál pro praxi v oblasti všech druhů činností i samotnou reflexi praxe. Kromě vlastního hraní a zpěvu bude každý student plnit alespoň pět seminárních úkolů, průběžně zadávaných (podmínka udělení zápočtu).

Obsah

Obsah pro ZŠ 2. stupeň:

Témata přednášek a seminářů:

1. Didaktika HV jako vědní obor: vymezení pojmů, klasifikace hudebních schopností, osobnost učitele hudební výchovy, zákonitosti hudebně výchovného procesu v intencionální HV, didaktické zásady v HV, psychologie vyučování.
2. Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, obor hudební výchova a jeho obsah. Současná a předchozí koncepce - srovnání, pozitivní, úskalí, cíle HV integrace oborová.
3. K možnostem uplatnění hudební výchovy v životě školy v kontextu s tématy RVPZV (průřezová témata, projekty, akce školy,

možnosti mezioborové integrace, konkrétní ukázky, rozbor videodokumentace).

4. Hudební výchova v kontextu s RVPZV, ŠVP (konkrétní příklad ŠVP, studium materiálů, tematické plány).
5. Struktura předmětu učivo: čtyři druhy hudebních činností, jejich specifika a cíle, tvorba metodických řad rozvoje jednotlivých činností (Co?, Komu?, Jak?). Prezentace modelových příkladů.
6. Rozvoj rytmického cítění dětí metodická řada, tvorba příkladů.
7. K možnostem rozezpívání dětí metody, metodická řada, imitace a intonace ve výuce, příklady práce s písní, vokální improvizace
8. Učivo: Instrumentální činnosti zásady práce s nástroji, metodická řada, od hry na tělo po hru na nástroje
9. Výběr tématu pro tvorbu vyučovací jednotky. Práce s učebnicemi HV a jiným vhodným výukovým materiálem pro 2. stupeň ZŠ.
10. -13. Prezentace příprav vyučovací jednotky. Výstupy studentů a reflexe absolvované praxe.

Obsah pro učitelství SŠ (nižší stupeň osmiletého gymnázia):

Témata přednášek a seminářů:

1. Didaktika HV: vymezení pojmů, klasifikace hudebních schopností, osobnost učitele hudební výchovy, zákonitosti hudebně výchovného procesu v intencionální HV, psychologie vyučování,
2. Motivace žáka v hudební výchově s přihlédnutím k potřebám žáka a jejich aktualizaci ve výuce.
3. Didaktické zásady v HV. Styly učení žáků v hudební výchově - druhy, teoretická východiska.
4. Formy a způsoby hodnocení žáka a učitele v hudební výchově. Analýza jednotlivých forem hodnocení (hodnocení známkou, slovní hodnocení, autonomní hodnocení a práce s chybou, využití didaktického testu, portfolia k hodnocení žáka, hodnocení v kooperativním vyučování, hodnocení a sebehodnocení učitele).
5. K možnostem uplatnění hudební výchovy v životě školy (projekty, akce školy, možnosti mezioborové integrace, konkrétní ukázky, rozbor videodokumentace).
6. Rámcový vzdělávací program pro gymnázia (nižší a vyšší stupně víceletých gymnázií a gymnázia čtyřletá: RVPZV, RVPG), současná a předchozí koncepce - srovnání, pozitiva, úskalí, cíle HV integrace oborová.
7. Učivo předmětu v kontextu s RVPZV a RVPG (nižší a vyšší stupně víceletých gymnázií a gymnázia čtyřletá RVPZV, RVPG) - vokální, instrumentální a hudebně pohybové činnosti, poslechové: studium dokumentu v obecné rovině, příklady z praxe
8. Očekávané výstupy v předmětu v kontextu s RVPZV a RVPG (nižší a vyšší stupně víceletých gymnázií a gymnázia čtyřletá RVPZV, RVPG) - vokální, instrumentální a hudebně pohybové činnosti, poslechové: studium dokumentů, praxe
9. HV v ŠVP SŠ škol a jejich tvorba (srovnání ŠVP konkrétních vybraných středních škol)
10. Problematika tvorby tematických plánů, výběru učiva, vyučovacích metod v HV: samostatná práce studentů srovnání tematických plánů vybraných škol s výstupy jejich školských dokumentů (ŠVP G a RVPZV, RVPG), hudební výchova v kontextu s naplňováním klíčových kompetencí RVPZV a RVPG (k učení, k řešení problémů.)
11. 12. Příprava na následovou praxi: metoda pozorování, její záměr a vyhodnocení, následová praxe
13. Prezentace příprav vyučovací jednotky a reflexe následové praxe

Studijní opory

Garanti a vyučující

- **Garanti:** PhDr. Štěpánka Lišková, Ph.D. (100%)
- **Přednášející:** PhDr. Štěpánka Lišková, Ph.D. (100%)
- **Vede seminář:** PhDr. Štěpánka Lišková, Ph.D. (100%)

Literatura

- **Základní:** HOLUBEC, Jiří, Alexandros CHARALAMBIDIS, Zdeňka KŠÍROVÁ, Marie LIŠKOVÁ, Markéta PASTOROVÁ a Jan PRCHAL. *Metodické komentáře a úlohy ke standardům pro základní vzdělávání: Hudební výchova*. Praha: NÚV, 2016. ISBN 978-80-7481-166-1.
- **Základní:** *Rámcový program pro základní vzdělávání [online]*. Praha: MŠMT, 2017.
- **Základní:** BALADA, J. *Rámcový vzdělávací program pro gymnázia: RVP G [online]*. Praha: Výzkumný ústav pedagogický v Praze, 2007. ISBN 978-808-7000-113.
- **Doporučená:** Sedlák, František. *Didaktika hudební výchovy na 2. stupni základní školy : Učebnice pro posl. pedagog. fakult. 2., část. upravené vyd.* Praha : SPN, 1984.
- **Doporučená:** Tichá, A. *Hlasová výchova v dětském pěveckém sboru*. Praha.
- **Doporučená:** TICHÁ, Alena. *Hlasová výchova v dětském sboru prostřednictvím her a motivací*. Praha: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, 2004. ISBN 80-706-8186-1.
- **Doporučená:** SEDLÁK, František a Hana VÁŇOVÁ. *Hudební psychologie pro učitele*. Praha: Karolinum, 2013. ISBN 978-802-4620-602.

- **Doporučená:** SEDLÁK, František a Hana VÁŇOVÁ. *Hudební psychologie pro učitele.* Praha: Karolinum, 2013. ISBN 978-802-4620-602.
- **Doporučená:** *Hudební výchova : časopis pro hudební a obecně estetickou výchovu školní a mimoškolní.* 19--.
- **Doporučená:** Jurkovič, Pavel. *Instrumentální soubor na základní škole : Notový materiál a met. příručka pro nepovinný předmět Hra na hudební nástroj v 5.-8. roč. zákl. školy.* 1. vyd. Praha : SPN, 1988.
- **Doporučená:** HOLUBEC, J., PRCHAL, J. *Populární hudba ve škole - zpíváme a hrajeme.* Muzikservis, 1998.
- **Doporučená:** SLAVÍK, Jan, Tomáš JANÍK, Petr NAJVAR a Petr KNECHT. *Transdisciplinární didaktika: o učitelském sdílení znalostí a zvyšování kvality výuky napříč obory.* Brno: Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta, 2017. ISBN 978-80-210-8568-8.
- **Doporučená:** *učebnice Hv pro ZŠ, ZUŠ, SŠ.*
- **Doporučená:** *Učebnice HV pro 2. st. ZŠ a gymnázia.*
- **Doporučená:** Wajler, Zig. *World beat fun : multicultural and contemporary rhythms for K-8 classrooms / by Zig Wajler.* [Van Nuys] : Alfred Music Publishing Co., Inc.. ISBN 978-0-7579-0852-1.

Časová náročnost

Všechny formy studia

Aktivita	Časová náročnost aktivity [h]
Vypracování seminární práce v magisterském studijním programu [5-100]	25
Kontaktní výuka	26
Celkem:	51

Hodnotící metody

Odborné znalosti - odborné znalosti dosažené studiem předmětu jsou ověřovány hodnotícími metodami:

Portfolio,
Seminární práce,
Individuální prezentace,

Odborné dovednosti - odborné dovednosti dosažené studiem předmětu jsou ověřovány hodnotícími metodami:

Demonstrace dovedností (praktická činnost),
Sebehodnocení,
Průběžné hodnocení,
Individuální prezentace,
Seminární práce,

Obecné způsobilosti - obecné způsobilosti dosažené studiem předmětu jsou ověřovány hodnotícími metodami:

Portfolio,
Sebehodnocení,
Průběžné hodnocení,

Předpoklady

Odborné znalosti - pro úspěšné zvládnutí předmětu se předpokládá, že je student před zahájením výuky schopen:

Objasnit základní pojmy z hudební nauky, harmonie a hudebních forem v kontextu s probíranými tématy.
Prokazovat průběžně znalosti dějin hudby artifiční i nonartifiční hudby v tvorbě konkrétních modelových příkladů činností.

Odborné dovednosti - pro úspěšné zvládnutí předmětu se předpokládá, že student před zahájením výuky dokáže:

Zahrát požadované pensum písní i skladeb (potřebná úroveň technických dovedností).
Aplikovat nástrojové dovednosti do modelových příkladů instrumentálních činností.

Obecné způsobilosti - před zahájením studia předmětu je student schopen:

bc. studium: efektivně využívá různé strategie učení k získání a zpracování poznatků a informací, hledá a rozvíjí účinné postupy ve svém učení,

bc. studium: kriticky přistupuje ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovává a využívá při svém studiu a praxi,

Vyučovací metody

Odborné znalosti - pro dosažení odborných znalostí jsou užívány vyučovací metody:

Přednáška s demonstrací,
Skupinová výuka,
Samostudium,
Seminární výuka (badatelské metody),
Samostatná práce studentů,
Přednáška s aktivizací studentů,

Odborné dovednosti - pro dosažení odborných dovedností jsou užívány vyučovací metody:

Řešení problémů,
Přednáška s analýzou videozáznamu,
Přednáška s demonstrací,
Prezentace práce studentů,
Kooperativní výuka,

Obecné způsobilosti - pro dosažení obecných způsobilostí jsou užívány vyučovací metody:

Výuka podporovaná multimédií,
Samostudium,
Kooperativní výuka,
Skupinová výuka,
Diskuse,

Výsledky učení

Odborné znalosti - po absolvování předmětu prokazuje student znalosti:

Zdůvodnit souvislost obsahové náplně předmětu a praxe.
Sestavit metodické řady hudebních činností a zdůvodnit jejich naplnění konkrétním obsahem.
Navrhnout pro jednotlivé výstupy RVP konkrétní činnosti a jejich výběr zdůvodnit.

Odborné dovednosti - po absolvování předmětu prokazuje student dovednosti:

Prezentovat a obhájit vlastní přípravu modelové lekce.
Zahrát požadované pensum písní a doprovodů.
Uvést (předvést) konkrétní příklady naplnění metodické řady rozvoje rytmických dovedností žáků.

Obecné způsobilosti - po absolvování předmětu je student schopen:

mgr. studium: srozumitelně a přesvědčivě sdělují odborníkům i širší veřejnosti vlastní odborné názory,
mgr. studium: samostatně a odpovědně se rozhodují v nových nebo měnících se souvislostech nebo v zásadě se vyvíjejícím prostředí s přihlédnutím k širším společenským důsledkům jejich rozhodování,

Předmět je zařazen do studijních programů:

Studijní program	Typ stud.	Forma stud.	Obor	Etapa V.st.pl.		Rok	Blok	Statut	D.roč.	D.sem.
Učitelství pro střední školy	Navazující	Prezenční	Učitelství hudební výchovy pro střední školy	2	17	2023	Povinné předměty	A	1	ZS
Učitelství pro střední školy	Navazující	Prezenční	Učitelství hudební výchovy pro střední školy	2	18	2023	Povinné předměty	A	1	ZS
Učitelství pro střední školy	Navazující	Prezenční	Učitelství hudební výchovy pro střední školy	2	19	2023	Povinné předměty	A	1	ZS
Učitelství pro střední školy	Navazující	Prezenční	Učitelství hudební výchovy pro střední školy	2	16	2023	Povinné předměty	A	1	ZS

Studijní program	Typ stud.	Forma stud.	Obor	Etapa V.st.pl.		Rok	Blok	Statut	D.roč.	D.sem.
Učitelství pro základní školy	Navazující	Prezenční	Učitelství hudební výchovy pro základní školy	2	17	2023	Povinné předměty	A	1	ZS
Učitelství pro základní školy	Navazující	Prezenční	Učitelství hudební výchovy pro základní školy	2	18	2023	Povinné předměty	A	1	ZS
Učitelství pro základní školy	Navazující	Prezenční	Učitelství hudební výchovy pro základní školy	2	19	2023	Povinné předměty	A	1	ZS
Učitelství pro základní školy	Navazující	Prezenční	Učitelství hudební výchovy pro základní školy	2	14	2023	Povinné předměty	A	1	ZS